

Aan de Algemene Ledenvergadering en het bestuur van VONKC,

Het voelt niet gemakkelijk om afscheid te (moeten) nemen van een vakvereniging voor de kunstvakken in het onderwijs. De beroepskeuze voor een kunstvak in het onderwijs (binnen- of buitenschools) kan niet anders dan persoonlijk en intrinsiek gemotiveerd zijn. Het betekent meestal een levenslange betrokkenheid en toewijding aan wat ons ten diepste beweegt: (jonge) mensen te helpen de waarde van kunst te (leren) ervaren, te delen en door te geven. Dat zou de inhoudelijke basis van een vakvereniging voor de kunstvakken moeten zijn, zoals dat eerst inderdaad het geval was in de verenigingen per afzonderlijk kunstvak en inmiddels zou moeten zijn onder de verenigende koepel van VONKC. Bijkomstige belangen in het vakbondswerk, interessante posities op de arbeidsmarkt, (vermeend) prestige in sociale (bestuurs)netwerken, dat alles is ondergeschikt – of zou dat althans moeten zijn- aan het inhoudelijk fundament van een vakvereniging: de kwaliteit van het onderwijs in kunst en cultuur bevorderen. Van belang daarbij is onder andere het waarborgen van een goede leraren-/kunstvakopleiding met een passende bevoegdhedenstructuur die recht doet aan de (sinds de jaren '70 bevochten) volwaardige positie van de kunstvakken in het onderwijs.

VONKC zou deze rol nu moeten vervullen. Dat ging de laatste decennia echter moeizaam. Een positieve ontwikkeling was het in het leven roepen van een commissie die VONKC inhoudelijk adviseerde over de gewenste bachelor-master(bevoegdheden)structuur voor de kunstvakken, de zogeheten BAMA-cie. Het advies werd als VONKC-beleid geaccepteerd, breed onderschreven en aangenomen als bestuursbeleid in de ALV van 2017. Daarna heeft het VONKC-bestuur zich echter niet verantwoord over het uitblijven van gerichte inspanningen en resultaten van dit beleid. Al het nodige heeft het bestuur zelfs nagelaten wat realisatie van dit beleid kon bevorderen. Het bestuur en een groepje omstanders maakten de indruk steeds meer waarde te hechten aan bijkomstige belangen zoals hiervoor genoemd. Van een open, inhoudelijke dialoog met de leden was geen of nauwelijks sprake meer. Gelukkig zijn er leden die wel alert en kritisch het bestuur van advies en weerwoord bedienden om alsnog een volwaardige positie van de kunstvakken te waarborgen. Zij waren wel bereid tot een open dialoog, namen (notabene samen met de bestuursvoorzitter) zitting in de genoemde BAMA-cie. en boden keer op keer hulp aan om mee te denken over de uitvoering van het geaccordeerde (BAMA)beleid. Helaas vergeefs.

Een belangrijke exponent van dit 'inhoudelijk geweten' van de vakvereniging is het erelid Maarten Tamsma: meer dan een halve eeuw zeer vakinhoudelijk betrokken. Hij wist van de kunstvakken - samen met andere kunstvakcollega's 'van het eerste uur'- met succes volwaardige examenvakken te maken op alle niveaus in het voortgezet onderwijs. Het wekt geen verbazing dat juist hij goed in staat en gemotiveerd was het bestuur de afgelopen jaren te voorzien van actuele en met historische feiten onderbouwde argumenten voor zijn ter zake doende kritiek teneinde het breed onderschreven BAMA-beleid gerealiseerd te krijgen.

Daarop is het bestuur niet of nauwelijks ingegaan. Het inhoudelijke en intellectuele niveau van Tamsma leek het bestuur niet te kunnen volgen, zij maakten er een persoonlijke kwestie van. Ook de leden door wie het bestuur zich gesteund voelde, hebben alleen de voor hen onwelgevallige directe toonzetting becommentarieerd maar nooit iets ingebracht dat de inhoud van Tamsma's kritiek in essentie kon weerleggen.

Ondanks de combinatie van doorwrochte argumentatie met spitsvondige en humorvolle luchtigheid waarop Tamsma zijn betrokkenheid liet blijken, verhardde de opstelling van het bestuur en verzuurde de toon zonder dat het bestuur zijn verantwoordelijkheid nam voor een open, constructieve dialoog van vakbetrokkenen in de vereniging. Integendeel, Tamsma werd persoonlijk

geschoffeerd en wordt inmiddels op zeer bedenkelijke wijze door het bestuur geroyeerd, zelfs nog vóórdat de (uitgestelde) ALV van 2021 zich daarover heeft kunnen uitspreken. Een gotspe om een erelid die op actieve wijze het inhoudelijk geweten van de vereniging vormt, te royeren louter omdat het bestuur niet in staat is zijn inhoudelijke kritiek te weerleggen noch in staat is om constructief om te gaan met het (bestuurlijk) ongemak dat zijn wijze van communiceren kennelijk met zich meebrengt voor de huidige bestuurders. Een dieptepunt in de bestuurscultuur van onze vakvereniging!

Het kan niet anders of wij zijn genoodzaakt ons openlijk en resoluut te distantiëren van deze handelwijze van het VONKC-bestuur. Ondanks onze niet aflatende inhoudelijk betrokkenheid bij de kunstvakken in het onderwijs, zeggen wij hierbij per onmiddellijke ingang ons lidmaatschap op van VONKC (incl. het abonnement op Kunstzone). VONKC blijkt nl. een vereniging te zijn geworden waarvan het bestuur helaas niet voldoende zijn opdracht en missie waarmaakt en daarover ook onvoldoende verantwoording weet af te leggen of de dialoog weet te voeren.

Enkele leden zijn ons reeds voorgegaan en wij weten dat er meer zullen volgen die (in afwachting van de uitgestelde ALV) ook hun lidmaatschap van VONKC zullen opzeggen vanwege deze bestuurlijke benaderingswijze. Desondanks is het voor ons geen gemakkelijke beslissing om deze stap te nemen als zogeheten 'actieve' en 'post-actieve' leden na meer dan 30-50 jaar lidmaatschap van VONKC en haar rechtsvoorgangers.

Met collegiale groet,

Gerrit Dinsbach
Jos Hoogerhoud
Yvonne Leenen